

Høgskolen i Telemark

**EKSAMEN
3525-001 EX. FAC.**

7.5.2014

Tid : 3 timer

Målform : Bokmål/Nynorsk

Sidetall : 4 sider med forsiden

Hjelphemiddel : Ingen

Merknader : Ingen

Vedlegg : Ingen

Eksamensresultata blir offentliggjort på nettet via Studentweb

Besvar én av oppgavene (hele "Enten" eller hele "Eller").

BOKMÅL

Enten:

- a) Forklar hva som menes med et resonnement setningslogiske form. Finn de følgende resonnementenes setningslogiske form:
- Hvis Ole rydder rommet sitt, så får han ukelønn
Ole får ukelønn
Ole rydder rommet sitt
  - Hvis Paris ligger i Afrika, så er alle parisere afrikanere
Paris ligger i Afrika
Alle parisere er afrikanere
  - Hvis det regner i London, så blir bilene i London våte
Bilene i London blir ikke våte
Det regner ikke i London
  - Hvis det regner i Stockholm, så blir bilene i Stockholm våte
Det regner ikke i Stockholm
Bilene i Stockholm blir ikke våte
  - Hvis solen skinner, så trenger man ikke å gå med paraply
Man trenger å gå med paraply
Solen skinner ikke
  - Hvis ballen ikke er rund, så er den firkantet
Ballen er ikke firkantet
Ballen er rund
- b) Hva vil det si at et resonnement er logisk gyldig (og at et resonnement er logisk ugyldig)? Er de ovennevnte resonnementene logisk gyldige? Begrunn svaret (bruk moteksempel-metoden dersom det er relevant).
- c) Bruk din kunnskap om resonnementers setningslogiske form og logiske gyldighet til å drøfte påstanden: «Ved å bruke hypotetisk-deduktiv metode kan man få absolutt sikker kunnskap om virkeligheten».

Eller:

- a) Redegjør for hva som kjennetegner logisk positivisme. Kom i den forbindelse inn på skillet mellom «kognitivt meningsløse» og «kognitivt meningsfulle» utsagn. Hva menes innenfor den logiske positivismen med «enhetsvitenskap»?
- b) Redegjør kort hva som var formålet med Milgrams forskningsinnsats. Angi trekk ved hans forskningsinnsats som er i overensstemmelse med den logiske positivismens vitenskapsideal. Finnes det trekk ved Milgrams forskningsinnsats som ikke er i overensstemmelse med dette idealet? Begrunn svaret.

NYNORSK**Anten:**

- a) Forklar kva som ein meiner med den setningslogiske forma til eit resonnement. Finn den setningslogiske forma til dei følgjande resonnementa:
- Dersom Ole rydder rommet sitt, så får han vekepenger
Ole får vekepenger
Ole rydder rommet sitt
  - Dersom Paris ligg i Afrika, så er alle parisare afrikanarar
Paris ligg i Afrika
Alle parisarar er afrikanarar
  - Dersom det regner i London, så blir bilene i London våte
Bilene i London blir ikkje våte
Det regner ikkje i London
  - Dersom det regner i Stockholm, så blir bilene i Stockholm våte
Det regner ikkje i Stockholm
Bilene i Stockholm blir ikkje våte
  - Dersom solen skinn, så treng ein ikkje å gå med paraply
Ein treng å gå med paraply
Solen skinn ikkje
  - Dersom ballen ikkje er rund, så er han firkanta
Ballen er ikkje firkanta
Ballen er rund
- b) Kva vil det seie at eit resonnement er logisk gyldig (og at eit resonnement er logisk ugyldig)? Er dei resonnementa ovafor logisk gyldige? Grunngje svaret (bruk moteksemplemetoden dersom det er relevant).

(Oppgava fortsetter på neste side.)

- c) Bruk kunnskapen din om resonnementer si setningslogisk form og logisk gyldigheit til å drøfte påstanden: «Ved å bruke hypotetisk-deduktiv metode kan ein få absolutt sikker kunnskap om det verkelege».

Eller:

- a) Gjer greie for kva som kjenneteikner logisk positivisme. Kom i denne samanheng inn på skilnaden mellom «kognitivt meningsløse» og «kognitivt meningsfulle» utsegn. Kva meiner ein innanfor den logiske positivismen med «einskapsvitskap»?
- b) Gjer kort greie for kva som var målet med forskningsinnsatsen til Milgram. Angi trekk ved forskningsinnsatsen hans som er i samsvar med den logiske positivismens vitskapsideal. Finns det trekk ved forskningsinnsatsen til Milgram som ikke samsvarer med dette idealet? Grunngje svaret.